

PŘÍSNĚ TAJNÉ

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI

Ročník 1953

V Praze dne 14.května 1953

Číslo 79

O B S A H : 84. Nedostatky ve vyšetřovací práci orgánů státní bezpečnosti a VKR.

84 / 240/392-5
246/02-4

Nedostatky ve vyšetřovací práci orgánů státní bezpečnosti a VKR.

Od vytvoření ministerstva národní bezpečnosti vykonaly v zájmu československého pracujícího lidu orgány státní bezpečnosti a VKR pod vedením ÚV-KSČ, vlády a soudruhů Klementa Gottwalda velký kus práce v boji s nepřátelemi lidové demokratického Československa. Úspěchy dosáhli pracovníci státní bezpečnosti proto, že se řídili usneseními ÚV-KSČ a vlády, a soudruhů Klementa Gottwalda a rozkazy ministra národní bezpečnosti, vydanými v souladu s lidově demokratickými zákony.

Jedním z takových rozkazů je rozkaz čis. 16 ze dne 5.IV.1951. Tento rozkaz ukládá vyšetřovatelům pracovníkům ministerstva národní bezpečnosti, aby v průběhu přípravného vyšetřování objektivně a všestranně podle pravdy uhalovali zločiny zatčených, zjišťovali všechny jejich společníky, zločinné styky a hluboko vyšetřili všechny okolnosti, ať již jak zatčeného usvědčující, tak i dokazující jeho možnou nevinu.

Od vyšetřovatelů orgánů se proto žádá úporný i objektivní boj se zatčenými pomocí vytrvalých a cílevědomých výsledků. Tento boj může být úspěšný jen tehdy, jestliže vyšetřovací pracovníci přemyšleně sbírají a využívají k usvědčení zatčených všech důkazů.

*Zrušen podle č. 51
TPMV čis. 50/1954
8.IV.1954
Gottwald*

kteří mají k dispozici, provádějí konfrontace a výpovědi vyšetřovaných získané výsledkem pečlivě prověřují.

[Rozkaz ministra národní bezpečnosti č. 16 určuje přísný pořádek při zatýkání protistátních zločinců a zvláště zdůrazňuje, že zatýkání a zadržení je možno provádět jen na základě pro-
vářených materiálů, i určuje přísný pořádek, kdo má právo schvalovat návrhy na zatčení.

Vyšetřovací pracovníci státní bezpečnosti a VKR jsou zvláště upozorněni na dodržování zásad socialistické zákonnosti. Ve třetím bodu tohoto rozkazu je přímo uloženo:

"Vyšetřující orgány jsou povinny postupovat při vyšetřování objektivně a přísně zachovávat lidově demokratické zákonné předpisy. Za porušení této povinnosti budou pohnány k trestní odpovědnosti".

Různé se těmito základními ustanoveními rozkazu ministra NB č. 16 ze dne 5. IV. 1951, vyšetřovací pracovníci státní bezpečnosti, zvláště vyšetřovací aparát hlavní správy státní bezpečnosti a VKR, za ^{uplynulé} dva roky úspěšně vyšetřili řadu velkých případů a zdárně zakončili případ vedoucím protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským.

Velké případy, souzané na veřejných procesech, byly rovněž správně vyšetřeny krajskými správami státní bezpečnosti v Ostravě, Hradci Králové, v Brně a j.

[Současné však s dosaženými úspěchy se vyskytují v práci vyšetřovacího aparátu hlavní správy státní bezpečnosti a zvláště na krajských správách státní bezpečnosti nejen hrubé chyby nebo přestupky, nýbrž i zjevné protizákonné zjevy a to jak v zatýkání, tak i při vyšetřování.

Hlavními z těchto nedostatků jsou neodůvodněná zatčení, fy-
sický nátlak na zatčené v průběhu vyšetřování /bití, dřepey, stá-
ní, nepřetržité výsledky a j./, napovídání zatčeným, aby vypoví-

dali podle přání vyšetřujících, seznamování agentury v celách s materiálem vyšetřování a její provokační jednání.

Dalším podstatným nedostatkem je nerespektování postoj vyšetřovacích pracovníků k prostudování usvědčujícího materiálu a jeho účinnému využití při výsledku zatčených, nepromyšlené a neopodstatněné časté předávání případů od jednoho vyšetřovacího pracovníka druhému, které způsobuje, že pak tyto vyšetřující pracovníci neznají dobře případy a materiál a nemohou proto případy rychle a úspěšně zakončit.

Vyšetřující pracovníci se k výsledkům připravují nedostatečně a proto zapisují výpovědi nepromyšleně a nekonkrétně.

Nepřípustně se protahují lhůty vyšetřování jednotlivých případů. Jsou případy, trvající dva až tři roky.

Prověrkou vyšetřování jednotlivých případů na krajských správách státní bezpečnosti v Gottwaldově, Žilině a v Bratislavě, kterou provedlo vedení ministerstva národní bezpečnosti, bylo zjištěno, že někteří pracovníci těchto správ hrubě porušují lidové demokratické zákony ČSR, neplní rozkaz čis. 16 a dopouštějí se policejní zvláště, jak při zatýkání, tak i při vyšetřování.

Tak bylo zjištěno, že krajskou správou státní bezpečnosti v Bratislavě byl 17.II.1953 zatčen na základě anonymního dopisu druhý náměstek předsedy ústředního národního výboru Jan LEHKÝ.

Vyšetřování případu LEHKÉHO prováděl druhý odbor KS-Stb pod vedením náčelníka tohoto odboru por. Jana GÁBORÁ.

LEHKÝ při prvních výsledcích kategoricky popíral, že by prováděl jakoukoliv nepřátelskou činnost. Bez ohledu na naprostý nedostatek usvědčujícího materiálu, orgánové, kteří vyslýchali LEHKÉHO, a vedení KS-Stb místo objektivního vyšetření podrobili ho nepřetržitému výsledku, který trval déle než 2 dny a 2 noci, vyhrožovali mu zatčením ženy a dětí, nutili ho dělat dřepy a používali i jiného násilí.

Výsledku LEHKÉHO se zúčastnilo jednotlivě i ve skupinách 10 pracovníků.

V důsledku nezákonně vedeného vyšetřování si LEHKÝ vymyslel výpověď o ilegální protistátní činnosti, kterou prý prováděl spolu s bývalým primátorem města Bratislavy Antonínem VASEKEM, bývalým náměstkem předsedy ústředního národního výboru v Bratislavě Josefem VÍČENÍKEM, bývalým zaměstnancem ústředního národního výboru v Bratislavě Dionýsem KOLTÁNEM a zaměstnancem vydavatelství Slovenské akademie věd a umění Vladimírem ŠTEFANOVIČEM. Všechny tyto osoby byly na základě vymyšlených výpovědí LEHKÉHO zatčeny a podobně jako LEHKÝ byly fyzickým nátlakem donuceny vypovídat nepravdivě.

Protizákonné metody při výsledích těchto zatčených používali nebo trpěli i tehdejší náčelník krajské správy Stb v Bratislavě škpt. Jaroslav HRBÁČEK, jeho zástupce kpt. Vlastimil KROUPA, náčelník druhého odboru KS-Stb por. Jan GÁBOR, náčelník oddělení šstržm. Josef FRAJKOR a jiní pracovníci tohoto oddělení.

Když VASEK odvolal výpověď, dal kpt. KROUPA rozkaz umístit k němu do cely na svobodě se pohybujícího agenta, provokatéra Františka SMÍŠKA, bývalého to agenta Sicherheitsdienstu, aniž by zajistil jeho kontrolu pomocí techniky. Tento agent naučil VASKA a pomohl mu kombinovat nové vymyšlené výpovědi.

V důsledku vyšetřování, provedeného ministerstvem národní bezpečnosti, byla zjištěna neodůvodněnost zatčení a všech pět zatčených bylo z vazby propuštěno.

V dalším případě byl zatčen 16.VI.1952 krajskou správou Stb v Gottwaldově agent SIC Jan BORÝSEK. Při vyšetřování se BORÝSEK přiznal ke spolupráci s SIC, avšak nevyprávěl podrobně.

Místo úporného promyšlení práce se zatčeným dal náčelník vyšetřovacího odboru npor. Leopold LOVECKÝ vyšetřujícími pracovníky šstržm. Janu JELÍNKOVI a šstržm. Osvaldu HOTOVÉMU pokyn.

aby BORÝSKA vyslyšali nepřetržitě po dlouhou dobu, dávky jídla mu snížili a spolu s vyšetřujícími pracovníky BORÝSKA bil. Třetí den BORÝSEK zemřel. - V případě BORÝSKA jde o agenta, který byl zraněn při přechodu hranic.

Rovněž na krajské správě Stb v Žilině byly zjištěny případy neodůvodněných zatčení a používání fyzického násilí při výsleších.

Případy neodůvodněných zatčení byly zjištěny také u VKR. Složky VKR se dopustily v nedávné době vážných chyb v tom, že bez důkladného zvážení trestnosti a politické účelnosti pro různé výroky, přistupovaly ve spolupráci s příslušnými prekurátory k uvalování vazeb na desítky příslušníků armády.

Dále bylo zjištěno, že na některých KS-Stb existuje praxe neodůvodněného zatýkání občanů za účelem vazání. Takto zatčené osoby jsou donucovány k výpovědím, na jejichž podkladě je prováděno vazání a ti, kteří nevypovídají, jsou předáváni vyšetřovacímu odboru správy k vyšetření.

K odstranění narušování socialistické zákonnosti nařizují:

1. Náčelníci KS-Stb a náčelníci I. a II. okruhu VKR osobně provedou pečlivou prověrku stavu vyšetřování v jim podřízených orgánech a okamžitě provedou opatření k odstranění porušování socialistické zákonnosti. O výsledcích prověrky a krocích, podniknutých k odstranění odhalených nedostatků, podají mi zprávu nejpozději do 1. června 1953.
2. Nedopouštět neodůvodněná zatýkání, vyšetřování provádět do hloubky a objektivně, plně odhalovat zločinnou činnost zatčených, jejich nepřátelské styky a pečlivě dokumentovat vyšetřované případy.
3. Vedení vyšetřování na krajských správách Stb ukládat bezprostředně náčelníkům správ.
4. Kategoricky zakazují provádění vyšetřování operativními odbory bez zvláštního povolení náčelníka krajské správy Stb, nebo HS-Stb, nebo náčelníka HS-VKR.

5. Náčelníku vyšetřovací správy hlavní správy státní bezpečnosti s. pplk. DOUBEKovi ukládám, aby během dvou měsíců pro-
věřil stav vyšetřování ve všech krajských správách státní
bezpečnosti a podal zprávu o výsledcích prověrky s návrhy na
zlepšení vyšetřovací práce.
Zároveň učiní s. pplk. DOUBEK opatření k zajištění systematické
kontroly dodržování zákonů, plnění rozkazů MNB a poskytne
krajským správám praktickou pomoc při vyšetřování.
Podobné opatření na úseku vojenské kontrarozvědky provede
s. pplk. BERÁNEK.
6. Náčelníkům správ a odborů hlavní správy státní bezpečnosti,
náčelníkům hlavní správy VKR a náčelníkům krajských správ
Stb nařizují, aby se všemi jim podřízenými operativními pra-
covníky do hloubky prostudovali tento rozkaz a rozkaz č. 16
ze dne 5.IV.1951 a přenesl se jimi řídili v každodenní prak-
tické práci.
7. Náměstkovi ministra národní bezpečnosti pro věci kádrové a
školské s. plk. BAUDYŠOVI ukládám, aby v rámci odborného
školení operativních pracovníků krajských správ a VKR co
v nejkratší době zajistil přednesení nejdůležitějších před-
nášek o vyšetřovací práci podle kursu školy F.E.Dzeržinského
a použil k tomu vedoucích pracovníků ministerstva a lektorů
školy F.E.Dzeržinského.
8. Za neodůvodněné zatčení LEHKÉHO, VASKA a j. a za použití
fysického nátlaku při výsleších nařizují:
a/ bývalého náčelníka II. odboru Jana GÁBORA, nynějšího
zástupce náčelníka OS-Stb v Banské Bystrici, potrestat
20 dny vězení, zbavit funkce a po sápykání trestu pro-
pustit ze státní bezpečnosti, protože zklamal důvěru
strany a poskvrnil dobré jméno státní bezpečnosti;

- b/ zástupce náčelníka KS-Stb v Bratislavě kpt. Vlastimila KROUPU potrestat 15 dny vězení a zbavit funkce;
  - c/ bývalého náčelníka KS-Stb v Bratislavě škpt. Jaroslava HRBÁČKA, který v době, když bylo přikročeno k zatčení LEHKÉHO, VASKA a j., působil v Bratislavě a nezajistil kontrolu dodržování socialistické zákonnosti na svěřené mu správě, potrestat písemnou důtkou a zbavit funkce náčelníka KS-Stb v Košicích;
  - d/ náčelníka IV. oddělení druhého odboru KS-Stb v Bratislavě šstržm. Josefa FRAJKORA potrestat za použití fyzického nátlaku /dřepy/ při výsleších 15 dny vězení a zbavit funkce;
  - e/ náčelník KS-Stb v Bratislavě mjr. Michal KRÁLKA zjistí vinu dalších pracovníků KS-Stb v Bratislavě, kteří se podíleli na případu LEHKÝ, VASEL a j. a provede ve vlastní pravomoci kázeňské potrestání viníků.
9. Za požití nepřipustných vyšetřovacích metod na KS-Stb Gottwaldov nařizují:
- a/ náčelníka VI. odboru krajské správy státní bezpečnosti v Gottwaldově npor. Leopolda LOVECKÉHO za pokyn podřízeným k použití fyzického nátlaku na zatčeného a za osobní účast v násilí na zatčených, potrestat 20 dny vězení a po odpykání trestu zbavit funkce;
  - b/ vyšetřovací pracovníky šstržm. Osvalda HOTOVÉHO a šstržm. Jana JELÍNKU za použití fyzického nátlaku na zatčeného potrestat každého 15 dny vězení;
  - c/ zástupce náčelníka KS-Stb Gottwaldov kpt. Josefa HUZLÍKA potrestat písemnou důtkou za nezajištění kontroly dodržování socialistické zákonnosti na svěřené mu správě.
10. Inspekčnímu oddělení ministra nařizují vyšetřit porušování socialistické zákonnosti na KS-Stb v Žilině a zprávu o vy-

šetření předložit do 20.5.1953 s návrhy na potrestání viníků.

Upozorňuji všechny pracovníky ministerstva národní bezpečnosti, že sebemenší porušování zákonů je nepřípustné a pracovníci, kteří se ho dopustí, budou přísně potrestáni.

Vyzývám všechny vyšetřovací pracovníky, aby co nejrychleji likvidovali ve vyšetřovací práci jakékoliv narušování socialistické zákonnosti a zasílili boj proti nepřátelům naší vlasti. V tomto boji musí být pracovníci národní bezpečnosti iniciativní, smělí a čestní, oddaní straně, vládě a presidentu republiky soudruha Antonína ZÁPOTOCKÉMU.

Ministr národní bezpečnosti
arm.gen.Karol B a c í l e k

Obdrží: Sekretariát ministra NB
Sekretariáty náměstků ministra NB
Náčelník HS Stb a náčelníci odborů HS Stb
Náčelník HS VKR a náčelníci I. a II. odboru HS VKR
Náčelníci krajských správ Stb
Náčelník správy NB Jáchymov
Inspekční oddělení ministra NB
Dokumentace MNB

Tento výtisk č. 29 rozkazu ministra NB s originálem porovnal a za správnost vyhotovení odpovídá:

ppr. J. Chaloupek